

עומסים ומחסור במיטות בבתי החולים ברחבי הארץ

מדינה בשפעת

ילדים וזקנים במסדרונות, שעות וימים של המתנה בחדרי המיון ורופאים ומנהלים שמבקשים לא להפנות מטופלים נוספים • השפעת המשתוללת מביאה את בתי החולים לסף קריסה • ירון קלנר, עמ' 4

"אל תגיעו למיון"

צבי בן ה-65 שוכב בחדר המיון כבר 48 שעות, ולמיכה בן ה-82 לקחו את המיטה כשקם לשירותים • בגלל מחלות החורף נוצר אתמול עומס כבד בבתי החולים: "אין מקום במיון, זאת קטסטרופה"

שאלות ותשובות

עדיף לפנות אל קופות החולים

ירון קלנר

באילו מקרים אפשר להימנע מלהגיע לבית החולים, איך אפשר לסייע לקרוב משפחה שמאושפז ועל מי משפיע העומס? פרופ' פיני הלפרין, מנהל המחלקה לרפואה דחופה בבית החולים איכילוב, עונה.

? אני חולה וזקוק לטיפול. האם להגיע למיון או שיש לי אפשרות אחרת?

"כל עוד החולה לא סובל ממחלה כרונית קשה והוא מסוגל לעמוד על הרגליים, עדיף להגיע לקופת חולים. אבל בכל חשד להתקף לב, במקרה של עיוות של הפנים, דימום משמעותי, כאב בטן פתאומי בקרב מבוגרים או חולשה משמעותית בלי יכולת ללכת – אין אופציה אחרת וחייבים להגיע מיד למיון".

? אמא שלי ממתנה כבר שעות ארוכות במיון. איך אני יכול לסייע לה?

"רוב חדרי המיון מאפשרים לפנות לקרוב משפחה אחד להיות ליד החולה. הוא מקשר בין הצוות לבין החולה ועוזר להם, אבל לפעמים העומס כל כך כבד עד שאין מקום אפילו לבן משפחה אחת. בכל מקרה, מומלץ לא להגיע עם יותר מקרוב אחד".

? עלי להגיע לבית החולים לצורך ניתוח, בדיקה או טיפול מתוכנן שנקבע מראש. האם העומס ישפיע עליי?

"אין שום השפעה זה על זה. במיון כל אחד מגיע בשעות אחרות, ובמרפאות הכל מתוכנן. בית החולים ערוך לתפעל את המרפאות, ולא צפוי להיות שינוי".

המחסור במיטות ובידיים עוברות מורגש היטב במרכז הרפואי בכניסה משטרך תור ארוך, הצפיפות קשה וריח נורא עומד בחלל האוויר – עדות לכך שהצוות לא מצליח להתגבר על העומס ולהקפיד על הניקיון. אנשי ביטחון נקראו לתגבר את חדר המיון, מחשש כי הצפיפות והלחץ יובילו להתפרצות אלימה.

נכון לשעות אחר הצהריים המתוונות 35 חולים להתפנות למחלקות הפנימיות, אך העומס שהורגש גם שם יצר צוואר בקבוק והגביר את הלחץ על המיון. "יש עומס כבד מאוד", סיפרה מירה שילוח, מנהלת הסייעות ברמב"ם. "הצוות עובד בתנאים מאוד לא פשוטים, אך מנסה להעניק לחולים את הטיפול הטוב ביותר שניתן במצב הקיים".

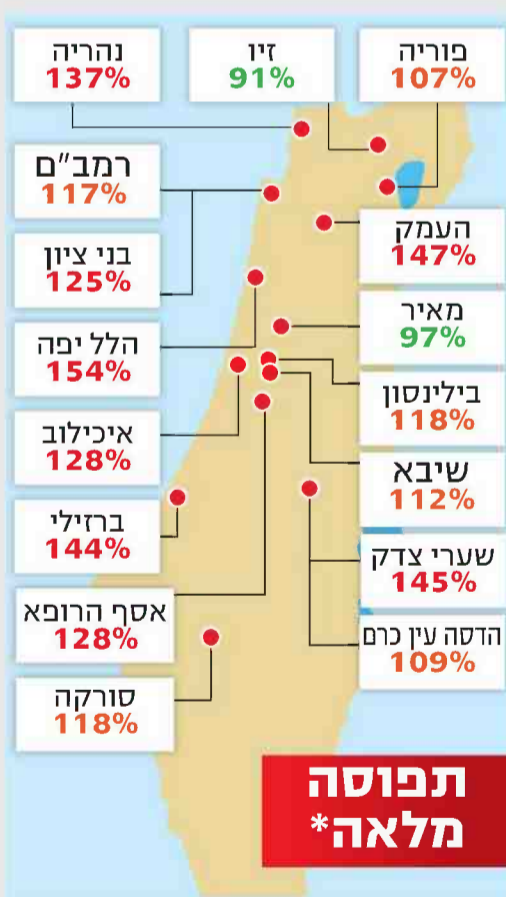
בשעה 16:00, הודיע בית החולים כי בשל העומס הרב, הציבור מתבקש להגיע לחדר המיון רק במקרי חירום. גם בית החולים בני ציון פירסם הודעה דומה.

ערב בבית החולים ברזילי. במוסד הרפואי שבאשקלון נרשם אתמול עומס חריג ביותר – שהגיע עד ל-144 תפרי סה. בחדר המיון התקבלו יותר מ-300 פניות, החולים מאושפזים במסדרונות והצוותים הרפואיים קורסים תחת הנ"ל. גם במחלקת הילדים בבית החולים

העומס חריג: נכון לאמש אושפזו במקום 42 ילדים כאשר המחלקה מכילה מקום ל-36 חולים בלבד.

"מדי שנה המקרה חוזר על עצמו בעונה הזאת", אמר יו"ר וועד הרופאים בברזילי, ד"ר אפרים זוהב. "רוב החולים סובלים משפעת, כל הנ"ל ראה בגלל הסופה והקור העז שהיו לאחרונה. בשלב זה אנחנו מקבלים רק מקרים דחופים ואת כל השאר מפנים לבתי חולים אחרים".

פרופ' ארנון אפק, ראש מינהל רפואה במשרד הבריאות, הסביר אתמול כי העומסים בבתי החולים אופייניים מאוד לתקופת החורף. "אנחנו רואים עלייה בפניות למיון בכל חורף, וכך גם בשבועות האחרונים", אמר. "העלייה היא בתחלואה דמוית שפעת, שמתאפיינת בתסמינים דומים לשפעת אך נגרמים מווירוסים שונים".

* אחוזי התפוסה במחלקות הפנימיות בבתי החולים, נכון לאתמול

ירון קלנר, ליאור אל-חי ומתן צורי

בחדר המיון של המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה יש כ-60 מיטות, אבל אתמול בצהריים שהו בו לא פחות מ-141 חולים. צפיפות דומה הורגשה ברבים מבתי החולים בארץ, ומטופלים רבים נאלצו להמתין שעות ארוכות בחדרי המיון. בגלל העומס הכבד, חלק מבתי החולים ביקשו מהציבור להימנע מלהגיע למיון – ולפנות לטיפול רק במקרי חירום.

שעות הבוקר, בית החולים איכילוב. אחרי יותר משש שעות במיון, מוטי מעביר את מיטתה של אמו רבקה (90) אל הלובי. "אין מקום בפנים, אז הוצאתי אותה לכאן", הסביר. "זאת קטסטרופה, המטפלת לקחה אותה לבדיקת שתן ואנחנו החזרנו אותה מצילום כי לא היה איש צוות שיעשה את זה".

גם מיכה (82), שעבר לפנות בוקר אירוע מוחי קל והגיע למיון כבר בשש וחצי בבוקר – נאלץ להמתין זמן רב לאשפוז. "עשו לו בדיקות שנמשכו כחצי שעה ומאז אנחנו מחכים, כבר", סיפרו ילדיו. "בשלב מסוים הוא קם לשירותים ומישהו אחר לקח לו את המיטה והשאיר ככה אדם בן 82".

עורדה בני-גורן, מנהלת הסייעות בחדר המיון, מרווחת על בין 400 ל-500 פונים בכל יום באיכילוב. "הקיבולת היא לכ-60 חולים ואנחנו צריכים לטפל בחולים במסדרון, ברעש וללא פרטיות, כשלמשפחה אין איפה לשבת או אפילו לעמוד לידם".

צהריים בבית החולים רמב"ם. צבי ניסנהולץ (65) מהיישוב יוב"ל הגיע לכאן ביום שישי בצהריים, ו-48 שעות אחרי הוא עדיין שכב במיון. "נאמר לי שברגע שתתפנה מיטה במחלקה הפנימית, אני אושפז שם. מאז אני ממתין", סיפר. "אני כבר אחרי שני לילות במיון ולאיש אין תשובה מתי אעבור למחלקה. אין לי טיפה של פרטיות, ויש כאן רעש כמעט 24 שעות ביממה".

20.93x37.09	1	עמוד 13	ישראל היום - כותרת	28/01/2013	35494575-2
בית חולים ברזיל - 80829					

צילום: הרצ' שטיינר

שפעת, מכת מדינה

עומסים כבדים בבתי החולים בכל הארץ • מיטל יסעור בית-אור, עמ' 13

השפעת הגיעה לשיא: עומסים בבתי החולים

ברוב בתי החולים פנו לציבור: אל תגיעו למיון אם לא מדובר במקרה דחוף • אחות ברזילי: "עברנו את הקיבולת" • חשש בסורוקה: בת 28 מתה משפעת

ביה"ח ברזילי, אתמול

עומס במיון ביה"ח שיבא בתל השומר, אתמול

למותה. ההערכה היא כי האישה נפטרה משפעת החזירים או משפעת קשה. דיווח על המקרה נמסר למשרד הבריאות. מבית החולים נמסר עוד כי האישה הגיעה במצב קשה מאוד, וכי מצבה הידרדר במהירות עד לקריסת מערכות כללית. על אף ניסיונות ההחייאה הרבים שברצו בה, היא מתה.

גם שם, בעקבות גל הפונים הגדול לחדרי המיון, הוציא דובר בית החולים בני ציון בחיפה, גרי נס, הודעה כי חולים שהמקרה שלהם אינו דחוף מתבקשים לדחות את הגעתם לחדר המיון. בתוך כך, אישה בת כ-28, בדואית מהפזורה בנגב, מתה בבית החולים סורוקה. בשלב זה אין ודאות לגבי הגורם

לרופא במיון עומר על כארבע שעות, וכי במיון הוצבה אחות שמינה את המקרים הדחופים ביותר. בבית החולים הרסה עין כרם בירושלים הרגישו כי "למרות העומס בית החולים מתפקד כרגיל ונור תן שירות לכל מי שבא בשעריו", אך הבהירו כי משך ההמתנה במיון יהיה ארוך מהמקובל.

במרכז הרפואי ברזילי באשקלון נרשם עומס רב בעיקר במחלקות הפנימיות, ומנהלי בית החולים נאלצו לפנות לציבור בקשה שלא להגיע לבית החולים. "העומס היה פשוט בלתי רגיל", סיפרה אחות במחלקה פנימית בבית החולים, "הגענו הרבה מעבר לקיבולת של בית החולים". בצפון הורגש עומס כבד של חולים בבתי החולים כרמל, רמב"ם ובני ציון בחיפה ובבית החולים הממשלתי לגליל המערבי נהריה.

מיטל יסעור בית-אור, גדי גולן, יורי ילון ודניאל סיריוטי

ימי ראשון, בפרט בערב, הם הימים העמוסים במיון. כאשר מתווספת לכך התחלואה בשפעת, הנימצאת במוגמת עלייה, מתקבל עומס רב בחדרי המיון ובמחלקות הפנימיות בבתי החולים ברחבי הארץ.

"בכל בתי החולים יש עומס במחלקות הפנימיות ובמיון, וזה רק הלך והתעצם לקראת הערב", אמר אתמול פרופ' ארי נון אפק, ראש מינהל הרפואה במשרד הבריאות. "אנחנו נמצאים בחורף, וזה המצב. אני ממליץ שמי שלא חייב – שלא יפנה לחדרי המיון ויגיע לרופא בקהילה או למרפאות המומחים".

מנתוני משרד הבריאות עולה כי אתמול עמדה התפוסה הממוצעת במחלקות הפנימיות על 121%, ובמחלקות הילדים על 104%. בתי החולים שבהם התפוסה היתה הגבוהה ביותר הם הרסה עין כרם (198%), הלל יפה (154%), הרסה הר הצופים (150%), העמק (147%), ברזילי (144%), איכילוב ואסף הרופא (128%). ככל בתי החולים אושפזו 783 חולים מוגשמים, כאשר ליותר ממחציתם (431 חולים) לא נמצא מקום ביחידות לטיפול נמרץ והם אושפזו במחלקות פנימיות. במרכז הרפואי שיבא דיווחו אתמול כי עד לשעות הערב הגיעו למיון 400 מטופלים, גידול של 20% לעומת יום רגיל. באיכילוב דיווחו כי זמן ההמתנה

למרות ההבטחה לתוספת של 960 מיטות

מנכ"ל משרד הבריאות: "נכשלנו בהוספת משאבים"

לפני שנתיים בדיוק, בפברואר 2011, אישרה הממשלה תוכנית של משרד הבריאות להוספת 960 מיטות אשפוז כפתרון לגידול באוכלוסייה ולעורר מסיים בבתי החולים, אחרי שבמשך כמעט עשור לא נוספו מיטות אשפוז. מברדיקת "ישראל היום" עולה כי ב-2011-2012 נוספו 380 מיטות אשפוז לבתי החולים בישראל: 130 מיטות פנימיות, 80 מיטות טיפול נמרץ, 80 מיטות במחלקות היולדות ו-90 עמרות בטיפול נמרץ פגים. בשנה הקרובה צפויות להתווסף 190 מיטות אשפוז, מהן 70 פנימיות. אך העומסים של השבועות האחרונים מעידים כי התוספת אינה מספיקה.

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' רוני גמזו, אמר לאחרונה כי "אחר הכי שלונות הגדולים של המשרד הוא בהקשר לתוספת המשאבים למערכת הבריאות בדמות 1,000 המיטות שנוספו לבתי החולים. מדובר בתוספת שאינה מספקת ובקושי מכסה את הגידול באוכלוסייה. יותר מדי חולים עדיין שוכבים במסדרונות".

גם יו"ר ההסתדרות הרפואית, ד"ר לאוניד אירלמן, אמר כי "החלטת הממשלה על תוספת מיטות אינה מספקת. החולים מחכים במסדרון למיטות עכשיו, ויש לפרוס אותן באופן מיידי, בתוספת הקצאת התקנים הדרושה בהתאם. על הממשלה הבאה לזנוח רעיונות של חיסכון בבריאות ולתכנן פריסת מיטות אשפוז נוספות".

מיטל יסעור בית-אור

17.75x10.68	1	עמוד 16	י ת ד נ א מ ן - כותרת	28/01/2013	35495900-5
בית חולים ברזיל - 80829					

בעקבות גל של שפעת ומחלות כרוניות:

עומסים חריפים נרשמים בבתי חולים רבים ברחבי הארץ

במסדרונות בתי החולים הציבו מיטות לאישפוז חולים, עקב הצפיפות המרובה בחדרים

מאת ד. רוזן

■ כבתי החולים הדסה עין כרם בירושלים, רמב"ם ובני ציון בחיפה, פוריה כטבריה וברזילי באשקלון מורגשים מאתמול אחר הצהריים עומסים כבדים של חולים. גם באזור המרכז מורגשים עומסים בהדרי המיון, בעיקר בבתי החולים איכילוב, וולפסון בחולון ותל השומר. המחלקות הפנימיות של בתי חולים אלו מלאות עד אפס מקום. כבית החולים רבקה זיו בצפת ובית החולים בנהריה לא דווחו עומסים חריגים.

כבתי החולים השונים מעריכים שמדובר בגל עונתי שמגיע מדי חורף וקשור למקרי שפעת ומחלות כרוניות.

רוב הפונים למיון הם קשישים וילדים הסובלים ממגוון מחלות כרוניות ומחלות חורף, בעיקר דלקות ריאה. כשמדובר בילד ים, אלו בעיקר מחלות שקשורות לווירוסים נשימתיים. כהנהלת בית החולים ביקשו

ישנה פניית יתר של חולים לחדרי המיון. לא כל מי שיש לו חום צריך להגיע לבית החולים. בשביל זה יש קופות חולים, עם מערכות רפואה דחופה שהן ללא ספק הרבה יותר בריאות בגלל העומס והחיידקים שעוברים מאחד לשני בבתי החולים.

מחולים שלא להגיע לחדר המיון עד שעות הערב אלא במקרים דחופים.

מנהל בית החולים, ד"ר חזי לוי, אמר: "כל שנה חוזר עומס כזה, ולא רק בברזילי. זה מוכיח את האי-ספיקה מול הצרכים במדינה, בעיקר כעליית התחלואה בימי החורף. מלבד זאת,